«مرگ معلق» در کارگاه نمایش هیلاج

نمایش «مرگ معلق» به نویسندگی پویا شهرابی و کارگردانی مشترک احمد جعفری و سیمین بهفر که روایت زندگی تا مرگ عباس نعلبندیان است، در کارگاه نمایش هیلاج روی صحنه می‌رود. نخستین اجرای این نمایش جمعه ۱۶آبان ساعت۲۰ با حضور اهالی فرهنگ و هنر روی صحنه می‌رود.

بازی‌های بومی‌محلی در سراسر کشور

جشنواره ملی بازی‌های بومی‌محلی به همت مراکز سیار شهری و روستایی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سراسر کشور آغاز شد. درحال‌حاضر این رویداد فرهنگی از سوی ۱۳۵مرکز سیار شهری و روستایی در بیش از یک‌هزارو۹۱۳منطقه روستایی و حاشیه‌ای شهرها در حال برگزاری است.

صفحه‌آرا: مهرداد هاشمیان

عکس تاریخی

تحصن در سفارت انگلیس

پاییز سال۱۲۸۵ شمسی یعنی ۱۱۹سال قبل، مردم پس از مدت‌ها اعتصاب و اعتراض توانستند مظفرالدین‌شاه را متقاعد کنند که فرمان مشروطه را صادر کند و او نیز این درخواست را پذیرفت.

نخستین دستور مجلس موسسان، تدوین قانون اساسی برای کشور بود و نمایندگان می‌خواستند قانون اساسی را براساس قانون کشورهای بلژیک و فرانسه تنظیم کنند؛ ولی درعین‌حال باید مراقب می‌بودند که سلطنت را خشمگین نکنند. قانون اساسی چیزی درمورد حقوق مردم و محدودکردن قدرت نامحدود شاه ذکر نکرده بود؛ بااین‌حال روشن شده بود که هیچ قانونی بدون تأیید و صدور مجوز از مجلس نمی‌تواند اعتبار داشته باشد. درحالی‌که اعضای مجلس مشغول تهیه پیش‌نویس سند بودند، مظفرالدین‌شاه با مشکلات جدی سلامت مواجه شد.

سبک زندگی او مانند پدرش ناصرالدین‌شاه قاجار نقش زیادی در رکود اقتصادی ایران داشت و با نزدیک‌شدن سایه مرگ به پادشاه، دربار خود را برای انتقال قدرت آماده می‌کرد. بدین‌ترتیب محمدعلی‌شاه قاجار در سن کم به سلطنت رسید. او مخالف سرسخت مشروطه‌خواهان برای تشکیل مجلس بود و می‌خواست مانند پدربزرگش قدرت مطلق سلطنت را به خاندان قاجار بازگرداند؛ اما ۵روز پیش از مرگ مظفرالدین‌شاه فرمان تاسیس مجلس به امضای شاه رسید و ۵روز بعد محمدعلی‌شاه قاجار جانشین شاه مرده شد.

محمدعلی‌شاه تلاش زیادی برای مرگ مجلس داشت. مادرش، تاج‌الملوک دختر امیرکبیر، وزیر اعظم ناصرالدین‌شاه بود که به تضعیف قدرت شاه و روحانیون متهم و درنهایت در سال ۱۸۵۲ کشته شد. محمدعلی‌شاه اما مصمم به بازگرداندن ایران به دوره ناصرالدین‌شاه بود. آن زمان روس و انگلیس نقش متفاوتی بر سر تشکیل مجلس در ایران ایفا کردند. انگلیس جانب مشروطه‌خواهان را علیه حکومت مرکزی می‌گرفت و روس‌ها طرفدار ماندگاری حکومت قاجار و انحلال مجلس ایران بودند.

محمدعلی‌شاه هم از جوانی تحت‌تأثیر «سرایا شاپشال»، معلم خود، ارتباط عمیقی با روس‌ها داشت؛ به همین‌خاطر او نمایندگان مجلس را به مراسم تاجگذاری دعوت نکرد و جامعه ایران دوپاره شد.

گروهی طرفدار انگلیس و گروه دیگر طرفدار روسیه شدند. این تصویر که به عکس «پلوخوری در سفارت انگلیس» مشهور شده در سال ۱۹۰۶میلادی مصادف با ۱۲۸۵شمسی و درست در میانه دعوای محمدعلی‌شاه قاجار و مجلس و مشروطه‌خواهان با حضور ۲۵هزار نفر از متحصنان علیه حکومت مرکزی در حیاط سفارت انگلیس در باغ قلهک تهران گرفته شده است.

در نشست بررسی و گفت‌وگو درباره کتاب «اخبار جعلی در فرهنگ‌های دیجیتال» مطرح شد

زندگی در مرز حقیقت و دروغ

گزارش

علی‌الله سلیمی | روزنامه‌نگار | نشست بررسی و گفت‌وگو درباره کتاب «اخبار جعلی در فرهنگ‌های دیجیتال» با حضور هادی خانیکی و مسعود کوثری، استادان علوم ارتباطات دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تهران و سیدمحمد میرافشاری، مترجم کتاب و جمعی از علاقه‌مندان به علوم ارتباطات عصر دوشنبه ۱۲آبان‌ماه در شهر کتاب مرکزی برگزار شد. در این نشست همچنین گفت‌وگویی با حضور شرکت‌کنندگان درباره این کتاب که از سوی انتشارات همشهری منتشر شده و به چاپ دوم رسیده است شکل گرفت.

عکس: همشهری/ محسن صیادی

در ابتدای نشست، هادی خانیکی درباره مخاطبان کتاب «اخبار جعلی در فرهنگ‌های دیجیتال» به گستره نسبتا وسیعی از علاقه‌مندان به علوم ارتباطات و مسائل اجتماعی اشاره کرد و گفت: «این کتاب اثری است که نه‌تنها در حوزه‌های تخصصی و روزنامه‌نگاری باید به آن توجه کرد، بلکه در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هم باید مورد توجه قرار گیرد. کل این کتاب بر یک سؤال استوار است: در این دوران از اخبار جعلی چه چیزی خوب درک نشده است؟ در واقع این کتاب می‌آید آن قسمتی را که خوب درک نشده به بحث می‌گذارد و درباره آن مسائل گوناگونی مطرح می‌کند.» به گفته این استاد علوم ارتباطات، با توجه به مباحث مطرح‌شده در کتاب حاضر، آن چیزی که از اخبار جعلی خوب درک نشده، ارائه‌ای است که از تغییرات اجتماعی حاصل شده و زمینه‌ای به وجود آورده که اخبار جعلی مطرح شوند، آن هم به‌عنوان یک مسئله سیاسی و اجتماعی که تقریبا در اکثر جوامع به چالشی اساسی تبدیل شده است.

پوپولیسم، دشمن اخبار واقعی است

خانیکی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به زمینه‌های پیدایش اخبار جعلی اشاره کرد و ۴ویژگی آن را برشمرد. به گفته وی، نخستین ویژگی آن است که ما به جهان پساحقیقت ورود پیدا کرده‌ایم و احساسات و باورهای ما به جای استدلال و شواهد، به سمت کلیشه‌ها و پیش‌داوری‌هایی رفته که از زندگی در جامعه می‌آید و مرز بین حقیقت و دروغ را مبهم و تار کرده است. حالا اینکه چرا اخبار جعلی پذیرفته می‌شود و مورد استقبال قرار می‌گیرد دارای زمینه‌هایی است و واقعیت‌هایی وجود دارد که آن را باورپذیر کرده است. البته اخبار جعلی در رسانه‌های اجتماعی بیشتر رشد کرده و به سمت تخریب بنیادهای فکری و فرهنگی رفته است. ویژگی دوم هم این است که اخبار جعلی رایج‌ترین ابزار در این میدان شده و با توجه به انواع فناوری‌ها رشد کرده است. مورد بعدی هم اینکه اخبار جعلی که در این کتاب هم آمده، رابطه‌ای بین پوپولیسم و سیاست پساحقیقت ایجاد کرده و باید یادآوری کنم که پوپولیسم، دشمن اخبار واقعی است. ویژگی چهارم که خیلی هم مهم است و در ایران باید به آن توجه کنیم و در کتاب حاضر هم به آن اشاره شده، جامعه غیرمنتقد است. یعنی در جامعه‌ای که فاقد گفت‌وگو باشد یا امکان و شرایط گفت‌وگو در آن محدود باشد طبیعتا جعل و تقلب در گفتمان عمومی آن جامعه ترویج و افزایش می‌یابد.

نگاه فرهنگی مباحث کتاب به پدیده اخبار جعلی

در بخش پایانی نشست، سیدمحمد میرافشاری، مترجم کتاب «اخبار جعلی در فرهنگ‌های دیجیتال» گفت: «این کتاب دو بخش کلیدی دارد، ولی در کل نگاهی فرهنگی به پدیده اخبار جعلی دارد تا نگاهی رسانه‌ای و حتی سیاسی. طبق نظر ویلیامز، اخبار جعلی ماحصل فناوری نیست، بلکه این کار از سر نیاز ابداع شده است، مثل تلویزیون که یک‌شبه اختراع نشد و این نیاز بود که تلویزیون را ابداع کرد.» میرافشاری در ادامه به یکی از مباحث کلیدی مرتبط با موضوع کتاب اشاره کرد و گفت: «مباحثی در کتاب مطرح است که می‌گوید مرز بین حقیقت و واقعیت جابه‌جا شده و هر کسی فکر می‌کند حقیقتش همان واقعیت است. از آنجا که حقیقت قائل به خوانش فرد است، می‌تواند حاوی روایت‌های مختلفی باشد و حقایق متفاوتی داریم که حتی ممکن است با هم حالت خصمانه پیدا کنند و قطعا بسیاری از آنها واقعیت نیستند. در نتیجه مشکل فقط دروغ نیست؛ مشکل فرهنگی است که دروغ در آن رشد می‌کند و اینجاست که سطح فرهنگ و روابط اجتماعی سبب شکل‌گیری زمینه‌هایی می‌شود که همین زمینه‌ها می‌شوند اخبار جعلی و «باورپذیر» هم می‌شوند. این موارد در کنار مواردی مثل الگوریتم‌ها قرار می‌گیرند که با کمک اتاق پژواک و حباب فیلتر باعث می‌شوند فرد در حقیقت باور خودش غرق شود و مداوم در معرض محتواهای احساسی‌تر، تحریک‌آمیزتر و قطبی‌تر قرار گیرد. در نتیجه، دروغ‌ها به‌صورت ساختاری تقویت می‌شوند.»

افتادن در تله پست‌مدرن

سخنران بعدی نشست، مسعود کوثری به عوامل و عناصری که در شکل‌گیری اخبار جعلی نقش دارند اشاره کرد و گفت: «یکی از عوامل اصلی در این زمینه فروپاشی کلان‌روایت‌هاست که زمینه را برای ایجاد خرده‌روایت‌ها فراهم کرده و در این میان، تولید و تکثیر اخبار جعلی در بین این خرده‌روایت‌ها هم دور از انتظار نیست. یعنی فردی که در برخی شبکه‌های اجتماعی حضور دارد و فعال است با خود می‌گوید اگر روایت کلان وجود ندارد، پس من هم می‌توانم روایت خودم را تولید کنم و از زاویه دید و دانش خودم به یک موضوع عمومی بپردازم. در چنین شرایطی، آن خرده‌روایتی که از یک منبع غیررسمی تولید می‌شود ضرورتاً نباید حقیقت داشته باشد، چون آن فرد می‌تواند بگوید من حقیقت را از این دریچه می‌بینم و این‌گونه تجربه کرده‌ام.» این استاد علوم ارتباطات افزود: «در عصر حاضر، خواسته یا ناخواسته وارد دوران جعل می‌شویم و دولت‌ها و مردم هرکدام روایت خود را می‌سازند، چون کلان‌روایت وجود ندارد که بگوید حقیقت این است. به بیان دیگر، در تله پست‌مدرن افتاده‌ایم که ما را به سوی تولید اخبار جعلی سوق می‌دهد.»

پیشنهاد کتاب

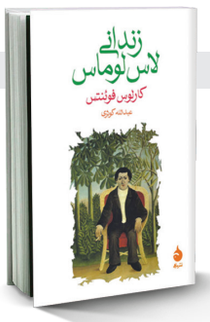

زندانی لاس لوماس

بازنمایی مکزیک پس از انقلاب

وکیل زبروزرنگی سر بزنگاه، با استفاده از رازی که متعلق به دیگری است، یک‌شبه ثروت هنگفتی به جیب می‌زند. وکیل قرار است همچنان باقی زندگی‌اش را در عیش‌وعشرت و افزایش ثروت سپری کند که حادثه‌ای همه نقشه‌هایش را به‌هم می‌ریزد و مسیر زندگی‌اش را تغییر می‌دهد. «زندانی لاس لوماس» که در سال ۱۹۸۰ نوشته شده، داستانی است نه‌چندان بلند اما پراتفاق و با ریتم تند. وکیل، جناب نیکلاس سارمینتو، خود راوی داستان است و آن را با طنزی تلخ برای مخاطبانش بازگو می‌کند؛ مخاطبانی که انگار از راه تلفن، شنونده این روایت هستند و دائم از سوی وکیل با تحقیر و عتاب مورد خطاب قرار می‌گیرند. «زندانی لاس لوماس» جامعه مکزیک را در حوالی انقلابی گسترده بازنمایی می‌کند. کارلوس فوئنتس با لحنی صمیمی و سریع فضای آن دوران را با تصویرسازی‌های معرکه برای خواننده بازسازی می‌کند. کارلوس فوئنتس از آغاز کارش در سال‌های ۱۹۵۰ رویکردی انتقادی به جامعه مکزیک، به‌خصوص جامعه مکزیک پس از انقلاب داشت. در «زندانی لاس‌لوماس» این نگاه متوجه آن طبقه متوسط نوکیسه‌ای است که پس از جنگ جهانی دوم از موقعیت استثنایی آمریکای لاتین استفاده کرد و ثروت اندوخت؛ طبقه‌ای که آمریکازدگی در رفتارش مشهود بود. «زندانی لاس‌لوماس» از این جهت به «مرگ آرتمیو کروز»، دیگر رمان معروف فوئنتس، شباهت دارد. کارلوس فوئنتس، نویسنده کتاب «زندانی لاس لوماس» رمان‌نویس و مقاله‌نویس مکزیکی بود. از جمله آثار او می‌توان به مرگ آرتمیو کروز (۱۹۶۲)، آئورا (۱۹۶۲)، ترا نوسترا (۱۹۷۵)، گرینگوی پیر (۱۹۸۵) و کریستوفر آنبورن (۱۹۸۷) اشاره کرد. نیویورک تایمز در مراسم ترحیم فوئنتس از او به‌عنوان «یکی از تحسین‌برانگیزترین نویسندگان در جهان اسپانیایی‌زبان» یاد کرد. او تأثیر مهمی در رونق ادبیات آمریکای لاتین داشت. به‌نوعی کار او «انفجار ادبیات آمریکای لاتین در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰» است. گاردین او را «مشهورترین رمان‌نویس مکزیک» خوانده است. از جمله افتخارات ادبی وی می‌توان به جایزه میگل دو سروانتس و همچنین بالاترین نشان مکزیک، مدال افتخار بلیساریو دومینگوئز (۱۹۹۹) اشاره کرد. نشر ماهی این رمان ۱۴۴صفحه‌ای را با ترجمه عبدالله کوثری در قطع جیبی به بهای ۱۰۰هزار تومان برای ششمین بار تجدیدچاپ کرده است.

کِلک

■ خوردن، سه نوع بُوَد: با درویشان به ایثار، با دوستان به انبساط و با ابنای دنیا به ادب.

■ چون فقرا بر تو آیند طعام پیش آر، چون فقها آیند مسئله بپرس و چون قرا آیند محراب بدیشان بنمای.

■ چون با دوستان بر مائده (سفره) نشینید دیرتر بپاشید، که آن ساعتی است که بر شما از حساب عمر گرفته نیاید.

احیاء علوم‌الدین، ربع دوم: ربع عادات؛ محمد بن محمد غزالی
ترجمه: مؤیدالدین محمد خوارزمی، به کوشش حسین خدیوجم صفحات ۱۶و ۲۲

جدول اعداد | ۵۱۸۰

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یک‌بار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.

ساده

	۷	۶		۳		۹	۱	
۴		۲				۸		۶
۷			۲		۴			۳
		۹				۴		
۸			۹		۳			۱
۶		۵				۳		۹
	۸	۳		۷		۱	۲	

متوسط

سخت

۵	۱		۷					
	۶							۲
				۱			۷	
۴			۵			۷		
۲				۹				۸
		۸			۳			۴
	۳			۵				
۱							۴	
					۲		۸	۹

متوسط

							۶	۳
		۶	۲		۴			
۸						۷		۵
				۱			۹	
		۲	۶		۳	۸		
	۱			۹				
۳		۷						۲
			۵		۱	۶		
۵	۹							

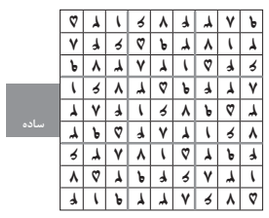

ساده

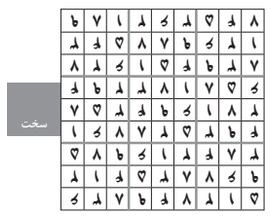

سخت

جدول ۹۵۳۲

افقی:

۱- افترا- سازش کردن- یک نفر
۲- هنگامی گفته می‌شود که شخصی از موضوع واضحی بی‌خبر است- دلگرمی
۳- گروه ورزشی- تیر عمود بر عرشه کشتی- دیه
۴- از علوم فقهی- آژیر خطر- چاشنی غذایی
۵- لباس حج- فراوان، بسیار- برادر
۶- بلندقامت- اندرون- معشوق
۷- ماه سرد- از رایج‌ترین ابزار طراحی- ستاره
۸- سنگ سبز قیمتی- تذکره- کالا
۹- دریچه دهانه دوربین عکاسی- شکستنش افتخار است- تلخ
۱۰- زادگاه امیرکبیر- سبیل- زاهد گوشه‌نشین
۱۱- سراینده- هضم‌کننده- آغازین
۱۲- خط‌کش نقشه‌کشی- پیشرفت- رابطه علت و معلولی میان دوچیز
۱۳- مسیریابی از یک مکان به مکان دیگر- گرفتاری- سرسرا
۱۴- غده فوق کلیوی- باشگاه فوتبال آلمانی که در شهر فرانکفورت قرار دارد
۱۵- اکسید کلسیم- مناسب استفاده روزمره- تبعیدگاه ابوذر

عمودی:

۱- آزمون چند گزینه‌ای- ماه دوم- یک و یک
۲- خطاب غیرمودبانه- ماده‌ای مخدر- ولود
۳- دانش طراحی ساختمان- ملکی که بین چندنفر مشترک بوده و تقسیم نشده باشد- قلعه حکومتی
۴- عید ویتنام- راستگو- باشگاه فوتبال انگلیسی
۵- خدمتگزار- ترشی بادمجان- بندگان
۶- کسی که برای خود وکیل معین کند- هلاک و نابودی- شهری در هلند
۷- ثروت و دارایی- یکی از سه حالت ماده- برنج پوست‌نکنده
۸- محبوب‌ترین نوشیدنی جهان- متکبر و خودخواه- تکخال
۹- دوست خالص- گرامی، بزرگوار- دو مصراع
۱۰- گفتارها- هرج و مرج- آشکارا
۱۱- پودر دستگاه پرینتر- فرزند مؤنث- ابزارها
۱۲- بیماری مشترک انسان و دام- ادعا- تکرار حرفی
۱۳- از اجزای پیراهن- بیرون- برافروختگی
۱۴- جزوه‌دان- شور- دریافت
۱۵- تیر پیکاندار- بیماری عفونی دستگاه تنفس در کودکان- پارچه کهنه

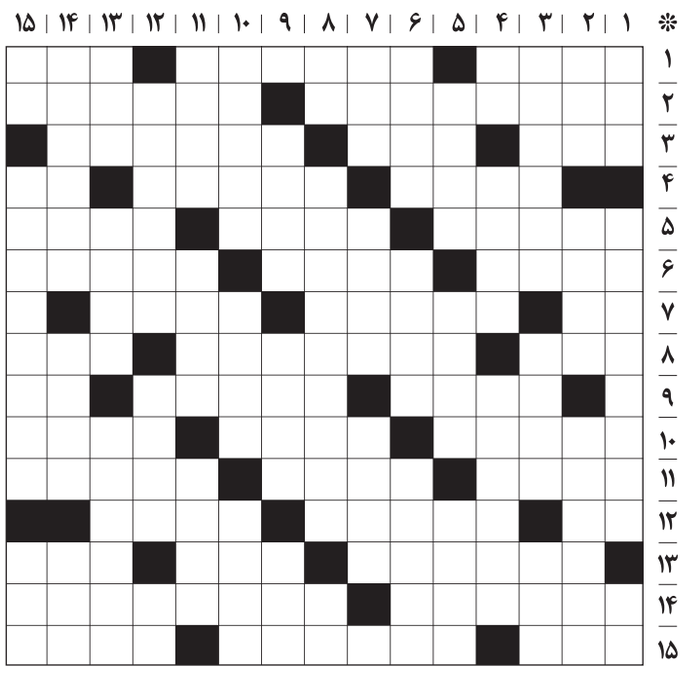
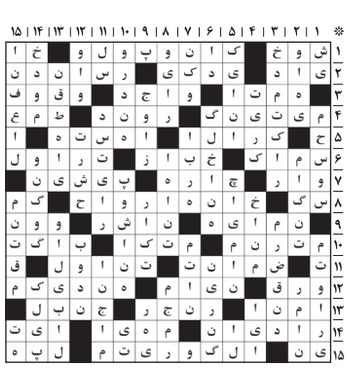
حل جدول شماره ۹۵۳۱